



MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ondersteuning lokaal integratiebeleid

1. INLEIDING

Het decreet van 7 juni 2014 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid bepaalt in artikel 12 dat steden en gemeenten de regierol hebben over het lokale integratiebeleid. De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft die regierol in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Dat betekent dat ze binnen de grenzen van het subsidiariteitsbeginsel voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering van het inclusieve lokale integratiebeleid zorgen. Ze coördineren de relevante actoren in de eigen stad of gemeente en betrekken personen van buitenlandse herkomst en hun organisaties bij dat beleid.

Het regeerakkoord bepaalt het volgende: “De lokale besturen zijn de regisseur van het lokale integratiebeleid. Het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering is een partner voor hen in die lokale regierol en gaat daarover proactief met hen in dialoog. Dat doet het agentschap onder andere door adviesverstrekking en praktijkondersteuning, bijvoorbeeld door goede praktijken te bundelen en te delen. In samenwerking met de lokale besturen ontwikkelen we een ambitieus sociaal cohesieplan. Nederlands, werk en onderwijs zijn daarbij de prioritaire uitdagingen. Door meer focus te leggen, zetten we onze middelen efficiënter in.”

In deze mededeling wens ik de regering toe te lichten op welke manier Vlaanderen de lokale besturen en de VGC zal ondersteunen in deze belangrijke opdracht.

////////////////////////////////////

2. **Intergemeentelijk samenwerken** wordt mogelijk gemaakt en gestimuleerd waar nuttig. De regionale organisatienetwerken (cf. infra) zien we als een ingang om bovenlokale samenwerking verder te stimuleren.
3. **Kennisdeling, netwerking en events.** AgII brengt besturen bovenlokaal samen om kennis en ervaring uit te wisselen rond actuele thema's. Deze ontmoetingen creëren kruisbestuiving en versterken de lokale aanpak.
4. **Praktische tools en ondersteuning.** Via online aanbod biedt AgII lokale besturen vlot toegang tot handige tools waarmee ze zelf aan de slag kunnen gaan.

In stad Gent en stad Antwerpen voorzien de stedelijke agentschappen Amal en Atlas de dienstverlening.

B. BIJKOMENDE FOCUSONDERSTEUNING

Naast de algemene dienstverlening van de agentschappen komt er vanuit Vlaanderen ook bijkomende ondersteuning op een aantal thema's.

I. SOCIALE COHESIE

Er zal vanaf 2026 bijkomend ingezet worden op een inclusief sociale cohesiebeleid. Nederlands, werk en onderwijs zijn daarbij de prioritaire aandachtsdomeinen. Veel lokale besturen hebben hier in het verleden al acties rond ontwikkeld. Deze positieve dynamiek willen we behouden. Werk bevordert integratie doordat het nieuwkomers economische zelfstandigheid, taalvaardigheid en sociale contacten biedt. Het versterkt sociale cohesie door ontmoeting, wederzijds begrip en deelname aan de samenleving te stimuleren. Ook onderwijs en de gehele onderwijscontext bevordert participatie en ontmoeting. Bij het uitwerken van deze prioritaire aandachtsdomeinen zal er specifieke aandacht gaan naar voor vrouwen en meisjes. Wanneer we spreken over sociale cohesie en het algemene integratiebeleid, zien we dat vrouwen en meisjes vaker moeilijk bereikt worden en dat de effectieve integratie vandaag nog veel uitdagingen kent. Dit geldt voor de arbeidsmarktparticipatie¹, maar ook bijvoorbeeld op het vlak van vrije tijd².

AgII gaat actief aan de slag met lokale besturen die nog niet veel ervaring hebben met deze prioritaire thema's. Dit gebeurt door een aanbod op individueel en collectief niveau, waarbij er uitgewisseld kan worden tussen lokale besturen. Er wordt zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van reeds bestaande succesvolle producten. Daarnaast zorgt AgII ook voor een 1-op-1-begeleiding voor lokale besturen die een specifieke ondersteuning nodig hebben bij het uitwerken van het beleid en/of een concrete actie. Ook Atlas en Amal zullen bij hun dienstverlening inzetten op deze thema's. De agentschappen treden daarbij in dialoog met de bevoegde beleidsdomeinen om de eigen kwaliteit van het aanbod waar nodig te versterken. Er wordt samen gewerkt aan gemeenschappelijke doelen vanuit de eigen expertise, met respect voor de bevoegdheidsverdeling.

Tot slot zorgen we ervoor, in samenwerking met betrouwbare, kwaliteitsvolle en onpartijdige expertenorganisaties, dat sociale cohesie voor vrouwen en meisjes versterkt wordt. Elk lokaal bestuur zal er beroep op kunnen doen. Ook in dit aanbod zullen de thema's onderwijs en werk prioritair zijn. Het kan bv. gaan om een mentorprogramma naar werk, met specifieke richtcijfers voor vrouwen. Voor de uitwerking hiervan zal input gevraagd worden aan de lokale besturen en de VGC en halen we inspiratie uit de eindevaluatie van het Plan Samenleven.

¹ Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, 'De arbeidsmarktparticipatie van vrouwen', 2023; OESO, 'Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their children in Flanders', 2023; Statistiek Vlaanderen, 'Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst', 2022.

² HIVA, 'Het sociaal netwerk en participatietraject', 2023.



Binnen het kader van de bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen AgII en de VGC met betrekking tot het Vlaams integratiebeleid zal de minister bevoegd voor integratie en inburgering in overleg gaan met de VGC over de concrete toepassing en regie van maatregelen uit het sociaal cohesieplan.

II. TAALOEFFENKANSEN NEDERLANDS

Naast het formele onderwijs om Nederlands te leren is het belangrijk dat nieuwkomers voldoende oefenkansen³ hebben. AgII, de steden Antwerpen en Gent (waarbij de stedelijke agentschappen die opdracht opnemen) en het Huis van het Nederlands zijn decretaal bevoegd voor taalpromotie.

Met het oog op een kwalitatief en duurzaam verankerd aanbod aan oefenkansen Nederlands, zal AgII een oproep lanceren waarbij lokale besturen (excl. Antwerpen, Gent, VGC), intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of vzw 'De Rand' namens de facilititeitengemeenten kunnen intekenen om ondersteuning te verkrijgen in het opzetten en organiseren van oefenkansen Nederlands. Er wordt een cofinanciering voorzien per georganiseerde taaloefenkans. Voor Antwerpen, Gent en Brussel zal via financiële impulsen aan Atlas, Amal en het Huis van het Nederlands bijkomende ondersteuning geboden worden om stadsdiensten en organisaties te stimuleren om bijkomende oefenkansen te voorzien en om oefenkansen te organiseren. Voor Brussel gebeurt dit in nauwe samenwerking met de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel en de VGC teneinde een afgestemd en coherent taaloefenkansenbeleid te garanderen, in het bijzonder in het kader van het totaalplan Nederlands.

III. PARTICIPATIE-EN NETWERKTRAJECT

Lokale besturen ontsluiten het aanbod voor het participatie-en netwerktraject van inburgeraars. Hierbij worden ze ondersteund door het regionale organisatienetwerk. Het AMIF-programma "Wij Doen Mee" financiert in totaal 18 regionale organisatienetwerken waarin lokale besturen, organisaties en AgII uit de regio samenwerken om een brede waaier participatiecontexten voor nieuwkomers te ontsluiten. Het programma betreft actoren uit diverse maatschappelijke sectoren, zoals sport, onderwijs, welzijn, cultuur, vrijetijd en vrijwilligerswerk.

Vanuit het programma worden voor elk netwerk twee medewerkers gefinancierd, die alle betrokkenen bij elkaar brengen en ondersteunen. Elk netwerk heeft een actieplan waarmee ze binnen hun regio aan de slag gaan, met bijhorende middelen. De samenwerking tussen lokale besturen zorgt voor schaalvoordeel: zo worden er over de grenzen heen vormingen georganiseerd voor vrijetijdorganisaties en worden bijvoorbeeld bestaande buddywerkingen uitgebreid naar omliggende gemeenten.

C. AFRONDING PLAN SAMENLEVEN

Het Plan Samenleven zal zonder middelen verlengd worden tot eind 2025 om lokale besturen in staat te stellen de beschikbare middelen te besteden. De ondersteuning vanuit AgII zal ook uitdovend verlengd worden, met het oog op het afronden en evalueren van acties en het duurzaam verankeren van bepaalde praktijken.

³ Een oefenkans is een activiteit met Nederlands oefenen als hoofddoel. De deelnemers willen hun Nederlands verbeteren. Het zijn activiteiten buiten de lescontext en zonder certificering.



3. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering verleent haar goedkeuring aan deze mededeling.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

